

Beste Anton,

De hervormingen in Engeland en de bevestiging in knots
 zijn alweer en poept achter de rug. In die stakingen zitten voor
 ons echter zeer verkenjende elementen. Niet zo zeer, omdat het
 "wilde stakingen" waren (dat zijn ze in Engeland zo goed als
 altijd), maar vooral ook omdat "evidently the officials
 have to a great extent lost the confidence of the men in the
 conflict geen doorsnijding was (dominatie in de hand),
 maar een conflict behelst de "bedrijfsdemocratie".
 "The Observer" van 17 Oct. wijdt daaraan een uitvoerig
 artikel.
 Zowel op de bevestiging als op de bevestiging waren
 de bewaarden van de stakers gericht tegen het insyden
 vastleggen van de arbeidsvoorwaarden, en 't byzondere
 de regeling van 't overwerk. Eenigzins, wil zeggen dat de
 overwerkregeling getroffen was door de patroons met
 de vakverenigingsbesturen, echter zonder daarbij de
 arbeiders zelf in 't geding te brengen. En de arbeiders
 wilden de regeling door hun vakbondbesturen niet
 aanvaarden, doch ze wilden de kwestie zelf onderling
 op 't bedrijfs zelf regelen. "The Observer" merkt op:
 "Unofficial strikes are seldom justified, but one
 would like to know how far the new schedules
 (de 'by-products') were discussed with the men who
 were to work them (and not only with union
 officials), before they were imposed."

Daarom wil "The Observer" dat in 't bedrijf "shop stewards" worden benoemd, natuurlijk niet de mens zelf, om 't dergelijke kwesties samen te bespreken. Natuurlijk kent "The Observer" wel de fouten van dergelijke shop stewards. Traditionally, shop stewards have been regarded with suspicion - by the employers as agitators, by the union officials as rivals.

Maar ondanks dat meent "The Observer", dat een dergelijke besensikkelijkheid ondernemers in valker enrijgt en de arbeiders zelf anderszits onontbeerlijk zijn geworden, om een geregeld gang van 't bedrijf en 't opvoeren van de productiviteit te verzekeren, doordat de arbeiders zelf de redelijkheid van een regeling moeten zien en men hierin dat niet eenvoudig moet opleggen. Dit is psychologisch fout.

't wil me voorkomen, dat de heer met een staking van grote betekenis te doen hebben. De kernpunt is nog, zeker wel die brochure die de tegenstand van de oorlog betreft over de arbeidersdemocratie in de bedrijven. Daarin werd betoogd, dat loonstrijd aanvankelijk noodzakelijk was, maar dat van veel groter belang was de strijd voor de zelf-regeering der arbeiders en de bekering van de arbeid de controle

de controle van de arbeid (11000000)

op 't aannemen en ontlaan van arbeiders, controle
 op 't bedrijfsbeheer, verscherpen daarbij als punten,
 die moeten worden aangevraagd.
 Van verschillende kanten werden toen berispingen
 gemaakt betreffende het reformistische karakter
 van de brochure. Ik meen dat jij destijds eerst ook
 berispingen in die richting had. Maar ten slotte kon
 men er niet toch mee verenigen van verschillende
 zijde, werd aangevoerd dat dergelijke "heraanpak"
 alleen zin hadden voor de derde klasse, omdat
 daarmee de winstmachine gemakkelijker functione-
 reerde. Ik stelde haar tegenover, dat dit helemaal
 geen bezwaar zou zijn, als dit inderdaad 't geval
 zou blijken, omdat 't besef van over eigen arbeids-
 proces te beschikken van veel groter betekenis voor
 de toekomst zou blijken.

De Engelse stakingen zijn, naar ik, een steun
 voor de opvattingen van "de arbeidersdemocratie
 in de bedrijven", omdat een arbeidersklasse, waar
 't besef doorbreekt, dat de regeling van 't arbeids-
 proces haar eigen zaak is, op weg is naar een
 socialistische maatschappij en een dam opwerpt
 tegen staatskapitalistische of staats-totalitaire
 ordening.

4/

Beste Antoon en Anna,

Ziehier een ontboezening uit de moere stalle. We hebben heel veel gerid en gerid met Annie, de koeke. Het nu toe praktisch weer. Alleen de laatste twee dagen niet best. Storm en wat regen. We blijven hier nog een heel tijdje, want we komen uitsluitend begin Februari pas terug. Het is dan nog wel koud in Holland, maar anders is het dan wellichtes en tweedens rekenen we dan toch al gauw op 't voorjaar. Natuurlijk komen we jullie en van de reis voelend. Het gaat & overigens met jullie? Wel heerlijk, dat jullie je dochter en kleinkinderen zo dicht bij hebt. Antoon heeft 't natuurlijk nog steeds druk. Waar ben je mee bezig, Antoon? (Ik loop met 't gekleine voornemen rond, weer aan 't sociologische werk te gaan als we weer in Holland zijn. Maar 't reg is niet hardop, want ik weet niet of 't de energie en nog vooropdringen kan).

En nu, beste groeten oorspronkelijk van Annie.

Jullie H.C.M.

Handwritten scribbles and faint text at the bottom of the page, including the name 'Jullie H.C.M.' and some illegible lines.